

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริม
การเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก โรงพยาบาลสันติสุข
จังหวัดน่าน

ผู้เขียน นางอรศิริ กาสุมุท

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ กันธะรักษา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทรัตน์ เจริญสันติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรกมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มอัตราการเลี้ยง
บุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวน และการเพิ่มระยะเวลาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา รวมทั้งลดอัตรา
การตายของทารก ดังนั้นการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรกจึงมีความสำคัญ
การศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติทางคลินิก
สำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก โรงพยาบาลสันติสุข จังหวัดน่าน
กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยมารดาที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน คลอดปกติทางช่องคลอด และทารกแรกเกิดที่
มีสุขภาพดี กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ 2553
จำนวน 30 คู่ และกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือน
กรกฎาคม พ.ศ 2554 จำนวน 30 คู่ ดำเนินการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดการนำแนวปฏิบัติทาง
คลินิกไปใช้ของสมาคมพยาบาลออนทารีโอ (RNAO, 2002) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ 1) แนวปฏิบัติ
ทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรกที่พัฒนาโดยกรรณิการ์
กันธะรักษา และคณะ (2554) และ 2) เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกการ
สัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อระหว่างมารดากับทารก แบบวัดความสำเร็จในการอมหัวนมหรือดูดนม
มารดาของทารก แบบบันทึกอุณหภูมิกายของทารกหลังเกิด แบบประเมินปริมาณน้ำนมมารดา และ

แบบสอบถามการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ 24 ชั่วโมงก่อนจำหน่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบค่าที่ชนิดสองกลุ่มอิสระต่อกัน และ สถิติทดสอบฟิชเชอร์

ผลการศึกษาพบว่า

1. มารดากับทารกกลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีการสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อระหว่างมารดากับทารกมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. ทารกกลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีความสำเร็จในการอมหัวนมหรือดูดนมมารดามากกว่าทารกกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทารกกลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีอุณหภูมิกายแรกเกิดที่ 30 นาที และที่ 2 ชั่วโมงแรกหลังเกิดสูงกว่าทารกกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. มารดากลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีปริมาณน้ำนมในวันที่ 1, 2 และ 3 หลังคลอดมากกว่ามารดากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .05, และ 01 ตามลำดับ
5. มารดากลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวที่ 24 ชั่วโมงก่อนจำหน่ายมากกว่ามารดากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก ณ โรงพยาบาลสันติสุข จังหวัดน่าน ดังนั้นจึงควรมีการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ

Independent Study Title Effectiveness of Implementing Clinical Practice Guidelines for Promoting the Early Initiation of Breastfeeding, Suntisuk Hospital, Nan Province

Author Mrs. Onsiri Kasamut

Degree Master of Nursing Science (Advanced Midwifery)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Kannika Kantaruksa Advisor

Assistant Professor Dr. Jantararat Chareonsanti Co-advisor

ABSTRACT

Early initiation of breastfeeding is associated with increased exclusive breastfeeding rate and longer duration of breastfeeding, while decreasing neonatal mortality rate. Therefore, promoting the early initiation of breastfeeding is important. This comparative study was conducted to determine the effectiveness of implementing clinical practice guidelines (CPGs) for promoting the early initiation of breastfeeding at Suntisuk hospital, Nan province. The study samples consisted of 30 pairs of non-complicated mothers, normal vaginal delivery and healthy newborns who received usual nursing care between April and July, 2010 and 30 pairs, who received care using the CPGs between March and July, 2011. A guide to the implementation of the CPGs of Registered Nurse Association of Ontario (RNAO, 2002) was used as framework for this study. The research instruments were 1) the CPGs for promoting the early initiation of breastfeeding, developed by Kantaruksa and others (2011) and 2) data collection tool, which was composed of the skin-to-skin contact between mother and newborn recording form; newborn's success to hold nipple in mouth and sucking measure; newborn's temperature after birth recording form, the amount of mother's milk evaluation form, and exclusive breastfeeding at 24 hours before discharge questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, independent t test and Fisher's exact probability test.

The results revealed that:

1. The mothers and newborns in CPGs implementation group had significantly higher skin to skin contact than that of the usual nursing care group at $p < .001$;
2. The newborns in CPGs implementation group had significantly higher success of holding nipple in mouth and sucking than that of the usual nursing care group at $p < .05$;
3. The newborns in CPGs implementation group had a significantly higher temperature at 30 minutes and 2 hours than that of the usual nursing care group at $p < .001$;
4. The mothers in CPGs implementation group had significantly higher amount of milk at 1,2 and 3 days after birth than that of the usual nursing care group at $p < .05$, $.05$ and $.01$, respectively;
5. The mothers in CPGs implementation group had significantly higher exclusive breastfeeding at 24 hours before discharge than that of the usual nursing care group at $p < .05$.

This study shows that implementation of CPGs is effective in promoting the early initiation of breastfeeding at Suntisuk hospital, Nan province; therefore, the CPGs should be implemented for improving quality outcomes.